

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/52/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622202037
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5622202037.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou Mgr. Slavomírou Mlynarčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. Š., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu X., okres Liptovský Mikuláš, v súčasnosti bytom G., X. X., I. T. - I. C., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: T. Š., nar. X. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu X., okres Liptovský Mikuláš, v súčasnosti bytom G., X. X., I. T. - I. C. a I. Š., rodená W., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu X., okres Liptovský Mikuláš, v súčasnosti bytom L. Č.. XX, I. T., v konaní o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. M e n í s a rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 9. 12. 2020 sp. zn. 9P/62/2020 tak, že maloletý U. Š., nar. XX. X. XXXX s a z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.

II. Obaja rodičia s ú o p r á v n e n í maloletého z a s t u p o v a ť a s p r a v o v a ť jeho majetok v bežných veciach.

III. Matka j e p o v i n n á p r i s p i e v a ť na výživu maloletého U. Š., nar. XX. X. XXXX po 100 EUR mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca, počnúc od 8. 7. 2022.

IV. Zameškané výživné od 8. 7. 2022 do 31. 8. 2022 vo výške 177,40 EUR súd p o v o ľ u j e matke s p l á c a ť v splátkach s bežným výživným po 10 EUR až do zaplatenia, od doručenia rozsudku matke.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 8. 7. 2022 otec maloletého žiadal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/62/2020 tak, že maloletého U. Š. zveruje do výchovy otca a matka dieťaťa je povinná prispievať na výživu maloletého 150 EUR mesačne od právoplatnosti rozsudku, vždy do 20. dňa v mesiaci, do rúk otca dieťaťa. Návrh odôvodnil tým, že od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov. Matka dieťaťa vo veľkej miere užíva alkoholické nápoje, potom sa vyjadruje vulgárne, čo nevyplýva dobre na syna. V dôsledku správania matky v marci tohto roku prišiel U. bývať v k otcovi, kde sa zdržiava doteraz. Matka na syna od marca 2022 neprispela výživným a poberá na maloletého rodinné prídavky.

2. Otec maloletého dieťaťa na pojednávaní vypovedal, že syn je u neho od 22. 2. 2022. Exmanželka bola pod vplyvom alkoholu a to tak, že ju musela zobrat sanitka. U. volal sestre I. a tá prišla po neho. Exmanželka bola hospitalizovaná dva alebo tri dni. Prvý mesiac nevie o žiadnom kontakte medzi U. a

mamou. Potom nemá prehľad ako si volali a písali, lebo vo vzťahu k mame mu nechce brániť a ani nebráni. Necháva tomu voľný priebeh. Fyzicky bol U. u mamy asi štyrikrát. Väčšinou na hodinku, dve, keď za ňou odbehne. V máji bol u nej päť dní vkuse. Matka na výživu syna neprispieva. Až minulý týždeň mu kúpila nejaké veci, ktoré uvádzal U.. So U. u mamou nekomunikujú vôbec. Dcéra I. si s mamou zavolá. Podobne ako u U., ani u I. sa do toho nestará. On je zamestnaný. Iba prestúpil z pracovnej agentúry do firmy, u ktorej predtým pracoval cez agentúru. Príjmové možnosti sa mu nezmenili. Výška mzdy závisí od toho, či robí na zmeny, respektíve koľko zmien odrobí. Býva v byte, ktorý má v nájme. Mesačné nájomné vrátane energií je 380 EUR. Platí internet 15 EUR mesačne. Na zdravotnú starostlivosť má bežné výdavky. On má exekúciu z pôžičky od Slovenskej sporiteľne, ktorú si vzali za trvania manželstva. On svoju časť vyplácal, ale manželka nie a on má teraz exekúciu. Z platu mu strhávajú 200, 300 EUR. V byte bývam iba s deťmi. I. skončila 4. ročník gymnázia. Na vysokú školu nechce ísť hneď. Rozmýšľa o externom štúdiu a chcela by začať podnikáť. U. začal navštevovať 8. ročník základnej školy. K výdavkom na začiatku školského roka sa ešte nevie vyjadriť, lebo ešte mu neprišlo nič platiť. Podľa všetkého sa U. nebude stravovať v škole. U. má školu v mieste bydliska a nemusí dochádzať. U. by chcel znovu chcel začať hrať futbal. Nevie, či bude pokračovať na výtvarnom krúžku v rámci školy. Na zdravotnú starostlivosť má U. bežné výdavky. Súhlasí, aby styk bol upravený.

3. Matka maloletého dieťaťa na pojednávaní vypovedala, že nesúhlasí so zmenou osobnej starostlivosti. Bývalému ide iba o to, aby dostával prídavky a bonus, lebo dcéra už skončila školu a finančne je na tom zle. Bola v nemocnici, ale kvôli tomu, že mala druhýkrát covid. U. odišiel k otcovi preto, lebo si doma neplnil povinnosti, neustielal si, nevynášal smeti a u otca to robiť nemusí. Pobyť u otca mu neprospieva. Našla ho skoro fajčiť. U. videla ako držal v ruke cigaretu, ešte si ju nestihol zapáliť. Bol tam s kamarátom. Ten kamarát má 18 rokov. Vie to preto, lebo chodí na benzínku kupovať cigarety a U. má iba 13. Bolo to asi pred týždňom a pol. Otcovi som to nehovorila, čo by s tým urobil. U otca nemá povinnosti. Zhoršil sa v prospechu, lebo otec mu s učením nepomáha, iba mu operie a navarí. Ona si dá pivo, keď má voľno, ale nie v takej miere, ako to opísal U.. Sanitku jej zavolať U.. Hospitalizovaná bola na JISK-e a nie na psychiatrii. Je pravda, že vypila pivo, ale hospitalizovaná bola kvôli covidu. Hospitalizácia trvala jeden a pol dňa a potom sa pýtala domov. Na kontroly alebo na sedenie k doktorke U. (poznámka súdu: psychiatricka MUDr. J. U.) chodí iba keď má potrebu. Aj ona jej povedala, že sa má ozvať vtedy, keď bude chcieť. Je to asi jedenkrát do roka až jedenkrát za dva roky. Ona je so U. v kontakte každý deň a to telefonicky alebo si píše. On ju príde pozrieť na benzínku. Väčšinou tam chodia jeho kamaráti kupovať cigarety. Pýta si od nej jesť alebo peniaze. Keď bol doma u nej dostával vreckové 7 až 10 EUR týždenne a všetky veci, ktoré potreboval. Ona teraz na jeho oblečenie vydala 150 EUR. Má odložené bločky. Kontaktovala otca, aby prispel, ale z jeho strany ani obraz, ani zvuk. Veci U. kupovala ku začiatku školského roka. Keď bol U. u nej, tak som mu kúpila nejaké trenírky a ponožky. Bol by u nej zostal dlhšie, ale hovoril, že oco by sa hneval. Nevie prečo. Keď bol U. u nej musel byť doma do deviatej (poznámka súdu: do 21.00 hod.). Najmä ak má na druhý deň školu. S I. je v dennom kontakte. Volajú si a dnes ju príde po robote pozrieť. Ona platila výživné na dve deti a dieťa bolo polroka u nich. Prišlo smradľavé, otrhané a ešte aj hladné. Tým myslí obdobie, ktoré syn spomínal - u krstného. Nikto nie je bezchybný. U. má 13 rokov a musí mať nejaké povinnosti, nejaké domáce práce. U. využíva to, že otec je v Mikuláši. Ak by bol v Bratislave, tak by za ním nešiel. Takto to má len cez most. Služku mu robiť nebude. Ona býva v prenajatom dvojizbovom byte. Za byt platí mesačne vrátane energií 360 EUR. Úhrne platí za internet s televíziou 24 EUR mesačne. V byte býva sama. Zamestnávateľov menila pre kožné choroby. Aktuálne robí ako obsluha čerpacej stanice. Čistý príjem by mala mať okolo 760 EUR. Zatiaľ neodrobila celý mesiac, takže to nevie presne. Na zdravotnú starostlivosť má bežné výdavky. U. platí splátky za nový telefón 22 EUR mesačne a dobíja kredit na telefón 10 EUR mesačne. Minulý školský rok platila U. školu. U. dáva peniaze, keď príde (1 alebo 2 eurá). Naposledy mu dala 7 EUR. Dieťa má u nej svoju izbu - vlastný kútik. Zaráža ju, že dieťa si príde ako si zmyslí. Nič sa s tým nerobí. On si zmyslí, že ide ku otcovi a odíde. O chvíľu sa tu stretnú a on si zmyslí, že pôjde ku nej. Súhlasím, aby styk nebol upravený.

4. Maloletý U. na pojednávaní vypovedal, že chce byť u otca, lebo u mamy to bolo zas zlé. U otca je asi polroka. Bol s otcom cez víkend na výlete u otcovej frajerky v Krušoviciach. Keď prišiel domov, našiel mamu opitú a ona ho poslala k otcovi. Odvtedy je u otca. Spoločne to bolo preto a spoločne je u otca aj dobrovoľne, lebo sám chce. Mama pila alkohol aj keď bol u nej. Dá sa povedať, že každý deň. Nepila vtedy, keď šla do roboty, ale po robote si musela dať. Pila pivo a aj niečo tvrdšie, keď sa nepozeral. On už ráno vedel, má na to odhad, že si niečo dala. Pila napríklad z tých malých fľaštičiek vodku alebo fernet. Mama, keď si vypije, tak sa chce hádať. Aj keď mu zavolá a je opitá, chce sa hádať. A to s hocikým. Aj s ním, aj so sestrou I.. Keď mama nepije, tak je v pohode. Ona ale viac

nie je v pohode, furt pije. Mama sa neopije tak, že by sa váľala, to nie, ale niekedy ju „cuká“ do strán. S mamou by sa chcel stretávať podľa toho, ako on bude chcieť. Odkedy je u otca, u mamy bol párkrát. Raz tam bol celých päť dní. U mamy bol aspoň trikrát v robote. Mama mu dá napríklad 2 eurá, keď k nej príde. Kúpila mu dve tričká, mikinu a papuče do školy. U otca mu je dobre. Verí mu viac ako mama, aj ho nechá dlhšie vonku. Každý piatok mu otec dá 5 EUR. Keď chce, môže ísť s otcom k jeho priateľke na víkend do Krušovíc. On išiel k mame preto, lebo žila s krstným. Krstný sa o nich staral a bolo im s ním dobre. On mu kupoval veci, napríklad lego, keď som bol menší. A kvôli krstnému ostal u mamy. Dával mu viac ako oco. On si to však uvedomil a preto sa rozhodol ísť k otcovi. Mama už s krstným nežije. Krstný mal nehodu a už nebol taký ako predtým. S mamou sa hádali. Museli sa od neho odsťahovať. Na otázku kolíznej opatrovníčky, či chce ísť k otcovi preto, lebo mu dáva viac peňazí ako mama, uviedol, že nie, ale preto, lebo mama pije. Na otázku kolíznej opatrovníčky, či otec pije alebo nie, uviedol, že otec si dá raz začas napríklad plechovkové pivo. Otec varí každý deň. U mamy to bolo tak, že keď sa opila, tak jej bolo všetko akoby jedno. Vtedy nevarila.

5. Okrem vyluču účastníkov súd vo veci vykonal dokazovanie listinami v spise, najmä lustráciou v Registri obyvateľov SR účastníkov konania číslo listu 3-5, ďalej iba čl., lustráciou v Sociálnej poisťovni rodičov maloletého dieťaťa čl. 6-9, správou Ústredia Sociálnej poisťovne čl. 25-27, správou bývalého zamestnávateľa otca čl. 31-32, 34, správou súčasného zamestnávateľa matky čl. 35-36, správou kolízneho opatrovníka o prešetrovaní pomerov z 24. 8. 2022 čl. 38-39, správou predchádzajúceho zamestnávateľa matky čl. 43-45; obsahom pripojených spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/62/2020 a sp. zn. 1P/148/2017.

6. § 25 z. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej iba ZR: (2) Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

7. § 26 ZR: Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

8. § 28 ZR (1) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. (2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

9. § 62 ZR (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (veta prvá). (5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

10. § 75 ZR (1) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

11. § 77 ZR (1) Právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. § 78 ZR (1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

13. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo mal súd preukázané nasledovné. Predmetom konania je zmena výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

14. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš o rozvode manželstva rodičov maloletých detí sp. zn. 1P/148/2017, zo dňa 21. 12. 2017 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej boli (vtedy) maloleté deti I. Š., nar. XX. X. XXXX a U. Š., nar. XX. X. XXXX zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

15. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/119/2018 zo dňa 14. 1. 2019 boli (vtedy) maloleté deti I. Š., nar. XX. X. XXXX a U. Š., nar. XX. X. XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti Y. P., nar. XX. XX. XXXX. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 16. 10. 2018 sp. zn. 9P/119/2018, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti Y. P., nar. XX. XX. XXXX, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. V čase rozhodovania súdu o náhradnej osobnej starostlivosti zdravotný stav neumožňoval otcovi starať sa o maloleté deti. Matka nadmerne požívala alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých nebola schopná postarať sa o maloleté deti. Maloletá I. opakovane (2. 10. 2018 a 6. 10. 2018) volala políciu, ktorá na mieste samom zistila, že matka maloletých detí bola pod vplyvom alkoholu. Maloletá I. sa policajtom sťažovala, že matka ju nechcela pustiť do školy a núti ju preberať starostlivosť o mladšieho brata U.. V druhom prípade našla hliadka polície matku spať na sedačke (hliadke sa ju nepodarilo zobudiť). V byte bolo cítiť zápach alkoholu a pod sedačkou boli prázdne plechovky a fľaše od alkoholu.

16. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 8. 1. 2020 sp. zn. 9P/127/2019 Okresný súd Liptovský Mikuláš zrušil náhradnú osobnú starostlivosť. Súd schválil rodičovskú dohodu, že (vtedy) maloleté deti I. Š. a U. Š. sa zverujú do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Matka sa zaviazala prispievať na výživu maloletej I. Š. po 75 EUR mesačne a maloletého U. Š. po 45 EUR mesačne.

17. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/62/2020 zo dňa 9. 12. 2020 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletý U. Š. zveril do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého U. po 75 EUR mesačne. Zmenu osobnej starostlivosti navrhla matka. Matka tvrdila, že syn k nej chodí hladný, otrhaný a sklamaný. Zanedbávanie osobnej starostlivosti o maloletého otcom nebolo v konaní preukázané. V priebehu konania matka vyčítala otcovi nedostatočnú starostlivosť o dieťa a otec matke požívanie alkoholických nápojov. Súd prihliadol na názor dieťaťa, ktoré preferovalo osobnú starostlivosť matky, hoci si uvedomovalo, že staršia sestra zostáva u otca a s otcom mal maloletý U. dobrý vzťah. Súd zisťoval názor maloletého najskôr prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (7. 10. 2020) a následne aj výsluchom na pojednávaní (28. 10. 2020). Súd vypočul U. opakovane (9. 12. 2020). Maloletý svoj postoj k zmene osobnej starostlivosti nezmenil. Z výpovede maloletého vyplynulo, že matka neabstinovala, ale miera požívania alkoholu jej v tom čase nebránila v starostlivosti o maloletého a priamo ho neohrozovala. Matka alkoholizmus riešila pravidelnými kontrolami u psychiatra. V čase rozhodovania súdu bol otec poberateľom rodinných prídavkov na obidve deti I. Š. a U. Š. (2 x 24,95 EUR mesačne). Obaja rodičia mali vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletého U. Š.. Matka bola zamestnancom Základnej školy s materskou školou v C. a otec zamestnancom obchodnej spoločnosti U. H., a.s. Obaja rodičia mali prenajaté dvojizbové byty. Čistý priemerný mesačný príjem otca bol približne 704,35 EUR (vypočítaný zo mzdy za september a október 2020). Mesačné náklady na bývanie (nájomné a energie) otec hradil vo výške 330 EUR mesačne. Staršia dcéra žila v spoločnej domácnosti s otcom a študovala v 2. ročníku gymnázia. Otec vyčísľil priemerné mesačné náklady na dochádzanie do zamestnania na 30 EUR. Na zdravotnú starostlivosť mal v tom čase bežné výdavky. Čistý priemerný mesačný príjem matky bol 526,29 EUR. Náklady na bývanie matky boli 350 až 360 eur mesačne (nájomné a energie). Matka žila s priateľom, ktorý sa v domácnosti podľa jej vyjadrenia, zdržiaval 20 dní v roku. V čase posledného rozhodovania popísala matka vzťah so staršou dcérou ako komplikovaný.

18. Matka maloletého bola od 1. 5. 2021 do 30. 4. 2022 zamestnaná v spoločnosti G. S., n.o. s čistým priemerným mesačným príjmom 763,97 EUR. Matka maloletého bola od 1. 5. 2022 do 7. 7. 2022 zamestnaná v S. U.Á. U. H., kde jej bola vyplatená mzda za máj 2022 brutto 833,08 EUR. Matka maloletého je od 11. 7. 2022 zamestnaná v spoločnosti L. U., s.r.o. s čistým mesačným príjmom za obdobie od 11. 7. 2022 do 31. 7. 2023 vo výške 672,21 EUR. Mzda za august 2022 jej ku dňu pojednávania 7. 9. 2022 ešte vyplatená nebola. Matka uviedla predpokladaný čistý mesačný príjem 760 EUR. Pri určovaní výživného (odsek 23 odôvodnenia rozsudku) súd vychádzal z čistej priemernej

mzdy matky 760 EUR, ktorú dosahovala v najdlhšie trvajúcim pracovnom pomere matky v spoločnosti G. S., n.o., s ktorým matka (povinný rodič) ukončila pracovný pomer a taká je aj predpokladaná čistá mzda u súčasného zamestnávateľa. V roku 2021 boli matke vyplatené nemocenské dávky 01/2021 vo výške 316,40 EUR. V roku 2022 boli matke vyplatené nemocenské dávky 02/2022 vo výške 41,50 EUR a 04/2022 vo výške 597,60 EUR. Matka žije v dvojizbovom prenajatom byte. Matka uviedla výšku nájomného vrátane energií 360 EUR mesačne, za internet a televíziu 24 EUR mesačne. Náklady na mobilný telefón pre seba a maloletého matka uviedla vo výške 60 EUR (z toho výlučne na maloletého 22 EUR splátka mobilného telefónu a 10 EUR kredit na telefonovanie).

19. Otec maloletého bol od 10. 10. 2020 do 30. 4. 2022 zamestnaný v spoločnosti U. H., a.s. s čistým priemerným mesačným príjmom 868,61 EUR. Otec maloletého je od 1. 5. 2022 zamestnaný v spoločnosti Q. U. I. T., s.r.o., kde dosahuje porovnateľný príjem ako v predchádzajúcom zamestnaní, keďže ukončil pracovný pomer v pracovnej agentúre a pracuje pre zamestnávateľa, pre ktorého doposiaľ vykonával prácu ako zamestnanec pracovnej agentúry. Pri určovaní výživného voči matke - posudzovaní pomerov otca (odsek 23 odôvodnenia rozsudku) súd vychádzal z čistej priemernej mzdy otca 868,61 EUR, ktorú dosahoval v pracovnom pomere otca v spoločnosti U. H., a.s. a taká je aj predpokladaná čistá mzda u súčasného zamestnávateľa otca. Otec žije v prenajatom dvojizbovom byte s plnoletou sestrou maloletého I. Š., ktorá zmaturovala v školskom roku 2021/2022, nie je zamestnaná a nepokračuje v štúdiu na vysokej škole. Maloletý žije v domácnosti otca približne od 22. 2. 2022. Mesačné náklady na bývanie otca sú nájom s energiami 380 EUR, internet 15 EUR. Otec spláca dlh zo záväzku, ktorý vznikol za trvania manželstva s matkou maloletého formou exekučných zrážok zo vo výške približne 188 EUR mesačne.

20. Matka nesúhlasila so zmenou osobnej starostlivosti. Argumentovala, že otec je motivovaný poberaním prídavkov na deti a daňovým bonusom, keďže staršia dcéra I. je plnoletá a ukončila štúdium na strednej škole. Kolízny opatrovník zisťoval názor maloletého 4. 8. 2022. Maloletý U. v neprítomnosti otca uviedol, že chce byť zverený do osobnej starostlivosti otca a s matkou sa chce stretávať. Pri matke nechce byť kvôli alkoholu. Priznal, že sa zhoršil v školskom prospechu, lebo „lajdáčil“. S učením mu pomáha väčšinou sestra. S matkou je v telefonickom kontakte a niekedy sa s ňou stretáva u nej v byte. Matka mu nič nekupuje, ale niekedy mu dá vreckové 2 eurá. Nedávno mu kúpila dve tričky, mikinu a prezuvky do školy. Maloletý na pojednávaní uviedol svoje dôvody, aby bol zverený otcovi, že to sám chce a požívanie alkoholických nápojov matkou. Matka požíva alkoholické nápoje denne; ak ide do zamestnania, tak po návrate domov. Pred ním pije pivo a keď si myslí, že ju nevidí, pije vodku a fernet. Na matke pozná, že požila alkohol, aj keď s ňou telefonuje. Vtedy má pocit, že matke je všetko jedno a ani nevarí. Pod vplyvom alkoholu sa matka správa konfliktne (vyvoláva hádky). Keď nepije hodnotil, že správanie matky je v pohode. Potvrdil, že matka je prísnejšia ako otec. Otec mu viac dôveruje a dovoľí. Z výpovede maloletého a obidvoch rodičov mal súd preukázané, že víkend (19. 2. - 20. 2. 2022) strávil maloletý s otcom u otcovej priateľky v Krušoviciach. Po návrate domov našiel matku pod vplyvom alkoholu a v takom stave, že jej musel U. zavolať sanitku. Po U. prišla sestra I. a odvtedy je nepretržite v starostlivosti otca. Matka pripustila, že pila pivo, ale za bezprostrednú príčinu hospitalizácie na JIS-ke označila COVID-19. Matka uviedla, že zo zdravotníckeho zariadenia ju prepustili na jej žiadosť po dni a pol. Matka považuje za dôvod synovho rozhodnutia bývať s otcom, že mu otec viac dovoľí (nemusi robiť domáce práce, otec sa s ním neučí, môže byť dlhšie von). Má podozrenie, že syn skúšal fajčiť, raz ho videla s nezapálenou cigaretou v ruke. Cigarety má od starších kamarátov, ktorí ich kupujú na pumpe, kde pracuje. Otec pripustil, že jeho výchovná metóda je dôvera voči synovi a poskytuje mu väčšiu voľnosť. Pre súd je rozhodujúce, že U. riadne plní školskú dochádzku a nedopúšťa sa žiadnej protispoločenskej činnosti. U. sebakriticky pripustil, že má horší prospech a mal by sa učeniu viac venovať. Každý rodič má vlastné výchovné metódy a názory na výchovu. Matka preferuje väčšiu kontrolu nad dieťaťom, vrátane prípravy na vyučovanie aj na druhom stupni základnej školy. Otec preferuje väčšiu dôveru dieťaťu, viac samostatnosti a menej kontroly.

21. Pri rozhodovaní súdu je prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Súd sa neriadi želaniami dieťaťa, ale zohľadňuje názor dieťaťa (Článok 5 ZR). Súd prihliadol na názor U., ktorý chce byť zverený do starostlivosti otca; matku chce navštevovať podľa dohody s ňou. Obaja rodičia rešpektovali názor maloletého, aby styk maloletého nebol upravený. V čase rozhodovania U. dovŕšil 13 rokov, navštevuje 8. ročník základnej školy. U. viac ako 6 mesiacov žije v spoločnej domácnosti s otcom a staršou sestrou I.. U. matku navštevuje sporadicky a krátkodobo (doma, v práci), okrem 5 dní v máji 2022. U. je s matkou v dennom telefonickom kontakte. Otec žiadnym spôsobom nebráni U. v kontaktoch s matkou.

U. mal dostatok času ustáliť svoj postoj na výchovné prostredie, ktoré aktuálne preferuje u otca. Je evidentné, že U. má blízky vzťah ku obidvom rodičom. Posledné rozhodnutie o výkone rodičovských práv bolo vyhlásené 9. 12. 2020, v tom čase mal U. 11 rokov. V súčasnosti má U. 13 rokov a nachádza sa vo fáze dospievania, ktoré je spravidla sprevádzané prudkými fyzickými a psychickými zmenami. Súd nemá dôvod neprihliadnuť na názor dieťaťa (na voľbu výchovného prostredia). Starostlivosť otca nevybočuje zo spoločnosťou tolerovaných výchovných metód. V minulosti mala matka výhrady k otcovej výchove staršej dcéry, matka obdobne poukazovala na zanedbávanie školy, fajčenie a možné požívanie alkoholických nápojov dcérou (sp. zn. 9P/62/2020 čl. 38, čl. 50/rub). Medzi rodičmi nebolo sporné, že dcéra zmaturovala na gymnáziu, jej vzťah s matkou sa zlepšil. Je zjavné, že otec výchovu a starostlivosť o dcéru do jej dospelosti zvládol.

22. Ani matka maloletého nepopierala, že požíva alkoholické nápoje, hoci podľa nej v miere menšej ako popisoval U.. Matka uviedla, že kontrolám v psychiatrickej ambulancii sa podrobuje podľa jej potreby (raz ročne, až raz za dva roky). Napriek diagnóze alkoholizmu vyžadujúcej úplnú abstinenciu, matka požívala a požíva alkoholické nápoje aj v prítomnosti maloletého U.. Maloletý bol a je vystavovaný následkom požívania alkoholických nápojov matkou, kedy sa správanie matky mení (na konfliktné). Maloletému prekáža tento stav a už ho netoleruje (na rozdiel od stavu pri poslednom rozhodovaní súdu). Súd dospel k názoru, že matka má k alkoholizmu a nutnosti abstinencie nekritický až ľahkovážny prístup. V minulosti synovi vysvetľovala, že víno pije na odporúčenie trénera - na chudnutie (na pojednávaní 9. 12. 2020, sp. zn. 9P/62/2020, str. 2, 4 zápisnice z pojednávania). Následne po zverení U. do jej starostlivosti pred dieťaťom pila pivo. U. zaregistroval, že keď si matka myslí, že ju nevidí, pije vodku a fernet. Matka tým, že zvláda prácu (je riadne zamestnaná) zrejme dospela k presvedčeniu, že tento problém (závislosť na alkohole) má pod kontrolou. Skutočnosť, že nedokáže abstinovať, hoci je jej zverené maloleté dieťa, preukazuje, že problém s alkoholom matka nezvláda. Okrem názoru maloletého dieťaťa, súd k zmene osobnej starostlivosti viedla skutočnosť, že dieťa vychovala matka, ktorá prakticky každodenne požíva alkoholické nápoje rôzneho druhu a v rôznom množstve. Pokiaľ dieťa vyrastá v takomto prostredí, stáva sa časté požívanie alkoholu rodičom pre neho normou správania. Bez ohľadu na výchovné metódy rodičov, najspoľahlivejším výchovným prostriedkom je osobný príklad rodičov. Aktuálne by bol návrat maloletého do výchovného prostredia matky v neprospech dieťaťa. Postoj matky k alkoholu ho ohrozuje viac ako benevolentnejšia výchova otca. Napriek zvolenej metóde výchovy otca staršia dcéra úspešne zmaturovala na gymnáziu a hoci má U. zhoršený prospech, riadne si plní školskú dochádzku a sám si je vedomý, že sa musí učiť viac, aby si zlepšil prospech. Každá výchova prináša so sebou pozitíva aj riziká, ktoré z nej môžu vyplynúť. Aktuálne súd považuje za vhodnejšie výchovné prostredie otca, ako výchovné prostredie matky, práve pre požívanie alkoholických nápojov matkou (tak ako je uvedené vyššie v odôvodnení rozsudku). Matka považovala za problém rozhodnutia súdu, ktorými sa opakovane mení výchovné prostredie maloletého. Pre rozhodnutia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti je typické, že rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností sa môžu meniť do plnoletosti detí, podľa toho ako sa vyvíja situácia maloletých detí a rodičov. Je bežné, že deti v priebehu vývoja menia preferenciu rodičov (bez ohľadu na to, či rodičia maloletých detí ne/žijú v spoločnej domácnosti). Pokiaľ však rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a nedokážu sa mimosúdne dohodnúť, musí takúto zmenu riešiť súd. Maloletý U. dosiahol vek dospievania, začína uprednostňovať spoločnosť priateľov a osamostatňuje sa (odpútava) od rodičov. Preto sporadické stretávanie s matkou môže vyplývať aj z veku dieťaťa (koľko času je dieťa ochotné stráviť vo fyzickej prítomnosti rodiča a s rodičom). Zastupovať a spravovať majetok maloletého v bežných veciach budú obidvaja rodičia.

23. Pri určovaní výšky výživného súd prihliadol k možnostiam a schopnostiam rodičov, ako aj potrebám maloletého dieťaťa, ktoré sú špecifikované v odsekoch 18 a 19 odôvodnenia rozsudku. U. navštevuje 8. ročník základnej školy v mieste bydliska a má obvyklé (bežné) výdavky dieťaťa jeho veku, bez zvýšených potrieb (na zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie, voľný čas). Obaja rodičia sú zamestnaní, každý z rodičov žije v prenajatom byte s porovnateľnými nákladmi. V domácnosti otca žije plnoletá dcéra, ktorá ukončila prípravu na zamestnanie a mala by prispievať na domácnosť. Vyživovacia povinnosť určená matke, tak zanikla. Obaja rodičia majú bežné výdavky na zdravotnú starostlivosť. Súd prihliadol, že matka zabezpečila maloletému mobilný telefón, ktorý doposiaľ spláca a platí mu kredit na telefonovanie. Matka má záujem a stretáva sa s maloletým. Intenzita a frekvencia stretávania je ponechaná na maloletom. Okrem úhrad za mobilný telefón a občasných drobných príspevkov 1-2 eurá pri stretnutí s maloletým si matka voči nemu vyživovaciu povinnosť neplnila. Až bezprostredne pred pojednávaním. V súvislosti so začiatkom školského roka matka maloletému nakúpila oblečenie a obuv za 150 EUR. Súd určil výživné matke vo výške 100 EUR mesačne, počnúc odo dňa začatia konania na súde 8. 7. 2022.

Zameškané výživné vzniklo za obdobie od 8. 7. do 31. 7. 2022 (100 EUR : 31 dní = 3,225 x 24 dní = 77,40 EUR) a za august 2022 vo výške 100 EUR, spolu 177,40 EUR. Zameškané výživné odo dňa 8. 7. 2022 do 31. 8. 2022 (keďže rozsudok bol vyhlásený 7. 9. 2022, pred 15. 9. 2022) vo výške 177,40 EUR súd povolil matke splácať v splátkach po 10 EUR až do zaplatenia, splatných s bežným výživným, počnúc od doručenia rozsudku matke (rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením).

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 v spojení s § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v počte vyhotovení pre každého účastníka a súd. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.

Ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie (§ 122 CMP).